

BẢN TIN

Phụ nữ và Biến đổi khí hậu

Số 09 | 11/2022

MỤC LỤC

1

Phụ nữ Lãnh đạo tại Khu vực Quốc gia Đông Nam Á

2

Hội thảo “Thúc đẩy bình đẳng giới trong bảo vệ môi trường”

3

Chia sẻ kết quả, kế hoạch tiếp theo của Mạng lưới Phụ nữ Tiên phong Ứng phó với Biến đổi khí hậu

4

Hội thảo tổng kết “Tăng cường bình đẳng giới và quyền con người thông qua các hành động giảm nhẹ rủi ro thiên tai và biến đổi khí hậu – EmPower”

5

Ra mắt “Câu lạc bộ Hỗ trợ phụ nữ thu gom ve chai, phế liệu” Quận Nam Từ Liêm, Hà Nội

6

Sáng kiến về Dấu vân tay xã hội 10 phường tại Quận Nam Từ Liêm, Hà Nội

Ocean Conservancy

Lời giới thiệu

Biến đổi khí hậu (BĐKH) là thách thức to lớn, toàn cầu đối với quá trình phát triển bền vững của nhiều quốc gia trên thế giới, trong đó có Việt Nam. Việt Nam là một trong năm quốc gia chịu ảnh hưởng nghiêm trọng nhất của BĐKH. Dưới sự tác động của BĐKH, trong 10 năm trở lại đây, các hiện tượng thiên tai như: bão, lũ, sạt lở đất, ngập úng, hạn hán, xâm nhập mặn... đã gây ra thiệt hại nặng nề lên kinh tế và xã hội: Số người thiệt mạng và mất tích hơn 9.500 người, thiệt hại về tài sản ước tính 1,5% GDP/năm (Bộ Lao động Thương Binh và Xã hội, 2019).

Tại Việt Nam, phụ nữ vừa là đối tượng chịu tác động, vừa là chủ thể có những đóng góp đáng kể trong công tác chuẩn bị, phòng ngừa, giảm thiểu rủi ro thiên tai và thích ứng BĐKH. Tuy nhiên, vai trò và năng lực của phụ nữ chưa được nhìn nhận đầy đủ, tiếng nói và tâm ảnh hưởng của họ trong quá trình ra quyết định về thích ứng với BĐKH và giảm thiểu rủi ro thiên tai vẫn còn hạn chế.

Thay mặt Mạng lưới Phụ nữ Tiên phong Thích ứng với Biến đổi khí hậu, Trung tâm Nghiên cứu Môi trường và Cộng đồng (CECR) tổng hợp và biên soạn Bản tin Phụ nữ và biến đổi khí hậu với mục tiêu chia sẻ, cập nhật kiến thức, thông tin, kinh nghiệm và các thực hành tốt về lồng ghép giới trong các hoạt động thích ứng với BĐKH, giảm nhẹ rủi ro thiên tai.

Tiếp nối tám số bản tin đã đăng tải, bản tin Phụ nữ và Biến đổi khí hậu số 09, quý III năm 2022 sẽ chia sẻ các hoạt động của thành viên Mạng lưới Phụ nữ tiên phong Thích ứng Biến đổi Khí hậu Việt Nam. Chúng tôi xin được trân trọng giới thiệu Bản tin Phụ nữ và Biến đổi khí hậu Số 09 tới quý đồng nghiệp.

THAY MẶT TRUNG TÂM CECR

Giám đốc

Nguyễn Khắc Hùng

Happy Women's day
20/10

Nhân dịp 20/10, xin gửi lời chúc tốt đẹp nhất đến những người Phụ nữ Việt Nam. Chúc các bà, các mẹ, các chị, các em luôn xinh đẹp, hạnh phúc và thành công. Phụ nữ là lực lượng nòng cốt, tiên phong và không thể thiếu trong công cuộc bảo vệ môi trường, giảm thiểu rủi ro thiên tai và thích ứng biến đổi khí hậu

Phụ nữ Lãnh đạo tại Khu vực Quốc gia Đông Nam Á

Bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ là một trong các trọng tâm trong Chương trình Nghị sự 2030 về Phát triển Bền vững và Chiến lược về Tầm nhìn Cộng đồng 2050 của Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN). Đây là chìa khóa để thúc đẩy một khu vực phát triển bền vững và bao trùm. Việc phụ nữ tiếp cận với quyền bình đẳng, quyền ra quyết định và quyền lãnh đạo không chỉ hỗ trợ hạnh phúc của họ mà còn giúp họ đóng góp vào sự tiến bộ và sự hòa nhập xã hội của khu vực Đông Nam Á.

Tuy nhiên, kết quả nghiên cứu chỉ ra rằng cần có thêm các chương trình hỗ trợ và trao quyền cho thể hệ lãnh đạo nữ trẻ ở khu vực Đông Nam Á. Bảng thông tin này khám phá, thông qua các số liệu thống kê chính thức hiện có, vai trò lãnh đạo khác nhau của phụ nữ trong khu vực ASEAN và chỉ ra các lĩnh vực cần cải thiện

Theo báo cáo cấp vùng của UN Women đã chỉ ra các số liệu về việc phụ nữ tham gia quản lý và lãnh đạo trên trên 10 nước ASEAN:

- Số lượng nữ quản lý tham gia với vai trò lãnh đạo **chỉ tăng 2% trong 20 năm** (từ 39% năm 2000 đến 41% năm 2020), trong khi tỷ lệ quản lý cấp trung và cấp cao **ở mức thấp hơn chỉ chiếm 26%**.
- Trong lĩnh vực chính trị, **phụ nữ nắm giữ 22%** số ghế trong quốc hội, nhưng các bộ trưởng nữ thường được xếp vào các ủy ban lãnh đạo về bình đẳng giới và các vấn đề của phụ nữ.
- Mặc dù phụ nữ chiếm 67%** nhân viên chăm sóc sức khỏe, nhưng những người tuyển đầu ứng phó với đại dịch, **chỉ có 11%** giám đốc điều hành tại các bệnh viện lớn là phụ nữ và các Bộ trưởng Y tế tại Đông Nam Á đều là nam giới, ngoại trừ Việt Nam.
- Nữ lãnh đạo chiếm 6%** trong lĩnh vực môi trường và các bộ liên quan vào năm 2020. Có nhiều cơ hội về gắn kết sự tham gia của phụ nữ vào quá trình ra quyết định về bảo vệ môi trường, bao gồm cả phụ nữ bản địa, những người thường nắm giữ kiến thức sinh thái truyền thống.

Xem thêm tại:

https://asiapacific.unwomen.org/sites/default/files/2022-10/a_stats-01-221005_BLS22456-ASEAN-V03-s.pdf

Nguồn: UN WOMEN

Ảnh toàn cảnh Hội thảo
Nguồn ảnh: Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam

Ngày 14/09/2022, Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam tổ chức hội thảo “Thúc đẩy bình đẳng giới trong bảo vệ môi trường”. Đây là hoạt động mở đầu chuỗi các hoạt động hưởng ứng “Chiến dịch làm cho thế giới sạch hơn” năm 2022 của Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam.

“Phụ nữ chịu tác động tiêu cực của ô nhiễm môi trường nhưng đồng thời cũng là nhân tố tích cực, là lực lượng quan trọng trong công tác bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu. Đến nay, ở phạm vi quốc gia và quốc tế, giới và môi trường đã trở thành một trong những vấn đề được quan tâm bởi mối liên hệ giữa hai thành tố này và bình đẳng giới phần nào được phân tích như một cách tiếp cận trong quá trình xây dựng và thực hiện các can thiệp về môi trường. Việt Nam cam kết thúc đẩy bình đẳng giới và thực hiện thỏa thuận Paris, đưa ra cam kết về Đóng góp quốc gia tự quyết định (NDC) vào tháng 7 năm 2020. Chiến lược bảo vệ môi trường quốc gia đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050 cũng xác định giải pháp: “Nâng cao nhận thức về bình đẳng giới, quyền trẻ em trong lĩnh vực môi trường; tăng cường vai trò, vị thế của phụ nữ trong bảo vệ môi trường”

Bà Nguyễn Thị Minh Hương,
Phó Chủ tịch Hội Liên hiệp
Phụ nữ Việt Nam

Đối với Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam – tổ chức đại diện cho quyền và lợi ích hợp pháp của phụ nữ – bảo vệ môi trường là một trong những nội dung, nhiệm vụ trọng tâm được thực hiện nhiều nhiệm kỳ thông qua các cuộc vận động “Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch”, Chương trình mục tiêu quốc gia Xây dựng nông thôn mới, phong trào “Chống rác thải nhựa”, đề án “Trồng một tỷ cây xanh giai đoạn 2021-2025” của Chính phủ

Bà Đặng Thùy Trang, Phó Giám đốc
Truyền thông Trung tâm Nghiên
cứu Môi trường và Cộng đồng

“Phụ nữ đóng vai trò rất quan trọng trong việc sử dụng, quản lý, bảo vệ tài nguyên nước. Do các chuẩn mực và vai trò giới, nhiều công việc hàng ngày của phụ nữ có tác động trực tiếp đến việc quản lý, sử dụng, bảo vệ tài nguyên nước, cụ thể như nấu ăn, chăm sóc gia đình, giặt giũ tại hộ gia đình... Tại cộng đồng, phụ nữ là đối tượng luôn tiên phong trong công tác phân loại, thu gom rác thải; ra quân vệ sinh môi trường, làm sạch các dòng sông, suối, ao, hồ địa phương. Có thể thấy, phụ nữ là đối tượng tham gia rất tích cực vào các hoạt động quản lý, sử dụng hiệu quả nguồn nước tại cộng đồng, góp phần giảm thiểu, hạn chế các nguồn gây ô nhiễm nước tại khu vực, giữ gìn môi trường, hướng đến mục tiêu phát triển bền vững

Nguồn tin: Báo môi trường

CHIA SẺ KẾT QUẢ, KẾ HOẠCH TIẾP THEO CỦA MẠNG LƯỚI PHỤ NỮ TIỀN PHONG ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

Vừa qua ngày 3/10/2022, hội thảo chia sẻ kết quả dự án “Tăng cường sự tham gia và nâng cao kỹ năng quản lý của các tổ chức phụ nữ trong xây dựng chính sách ứng phó biến đổi khí hậu và giảm thiểu rủi ro thiên tai - POCCA” được tổ chức tại Tòa nhà Liên Hợp Quốc, Hà Nội do UN Women tại Việt Nam phối hợp với Trung tâm Nghiên cứu Môi trường và Cộng đồng (CECR) tổ chức.

Cuộc họp chia sẻ về kết quả của Dự án có sự tham dự của Bà Tove Goldmann – SIDA Thụy Điển; Bà Elisa Fernandez – UN Women; Bà Nguyễn Ngọc Lý – Cố vấn/Nhà sáng lập CECR; Ông Nguyễn Khắc Hùng – Giám đốc CECR và hơn 20 đại biểu là lãnh đạo, đại diện của các tổ chức CSO, NGO trong Mạng lưới Phụ nữ Tiên phong Ứng phó Biến đổi khí hậu.

Với mục tiêu của Dự án để tăng cường sự tham gia của phụ nữ và các tổ chức phụ nữ, nâng cao năng lực quản lý và lãnh đạo, tham gia có ý nghĩa và có ảnh hưởng trong xây dựng chính sách thích ứng biến đổi khí hậu và giảm thiểu rủi ro thiên tai. Chương trình được tổ chức để UN Women và SIDA khu vực có thể lắng nghe những chia sẻ trực tiếp từ các tổ chức tham gia và hưởng lợi của dự án, cũng như kết quả mà dự án đã đạt được sau hơn 2 năm thực hiện (từ tháng 11 năm 2019 đến tháng 03 năm 2022). Bên cạnh đó, trong buổi trao đổi các thành viên cũng đưa ra các nội dung để thúc đẩy, lồng ghép giới trong các hoạt động môi trường và biến đổi khí hậu.

Nguồn tin: cecr.vn

HỘI THẢO TỔNG KẾT

Dự án "Tăng cường bình đẳng giới và quyền con người thông qua các hành động giảm nhẹ rủi ro thiên tai và biến đổi khí hậu - EmPower"

Trong bối cảnh Dự án "Tăng cường bình đẳng giới và quyền con người thông qua các hành động giảm nhẹ rủi ro thiên tai và biến đổi khí hậu - EmPower" chuẩn bị kết thúc giai đoạn 1 của dự án và đang làm thủ tục xây dựng giai đoạn 2. Ngày 6/10/2022, Tổng cục Phòng, chống thiên tai (Bộ nông nghiệp và Phát triển nông thôn) phối hợp Cơ quan Liên hợp quốc về bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ (UN Women) tổ chức hội thảo báo cáo và chia sẻ kinh nghiệm thực hiện Dự án trong 3 năm vừa qua (từ năm 2018).

Dự hội thảo có lãnh đạo Tổng cục Phòng, chống thiên tai; Văn phòng Cơ quan phát triển quốc tế Thụy Điển tại Châu Á – Thái Bình Dương; Văn phòng UN Women tại Việt Nam; Các thành viên Mạng lưới Phụ nữ tiên phong Thích ứng Biến đổi khí hậu và hơn 80 đại biểu là đại diện các bộ, ban, ngành, cơ quan của trung ương địa phương, các tổ chức quốc tế, tổ chức phi chính phủ...

Ông Phạm Đức Luận – Phó Tổng cục trưởng Tổng cục Phòng, chống thiên tai

"Dự án EmPower do Cơ quan phát triển quốc tế Thụy Điển tài trợ. Việt Nam là 1 trong 3 quốc gia được chọn thực hiện dự án này. Đây là dự án tổng thể nhất, có mục tiêu trực tiếp về tăng cường bình đẳng giới trong giảm nhẹ rủi ro thiên tai và biến đổi khí hậu với các nhóm đối tượng hỗ trợ rộng nhất và có nhiều cơ quan cùng tham gia thực hiện nhất".

Đại diện Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam

Từ năm 2019 đến nay, Hội đã tổ chức 6 lớp tập huấn giảng viên nguồn về lồng ghép giới và vận động chính sách bình đẳng giới trong biến đổi khí hậu và giảm thiểu rủi ro thiên tai cho hơn 160 cán bộ tại các tỉnh, thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội, Cần Thơ, Lào Cai, Phú Yên, Vĩnh Phúc. Bên cạnh đó, còn tổ chức các hội thảo Hỗ trợ phụ nữ tái phát triển sinh kế thích ứng với biến đổi khí hậu; Giới trong Biến đổi khí hậu và giảm nhẹ rủi ro thiên tai; Biên soạn giáo trình Giới và Môi trường; Xây dựng bài giảng Lồng ghép giới trong quản lý rủi ro thiên tai.."

Ông Lê Quang Tuấn – Phó Vụ trưởng Vụ Khoa học công nghệ và Hợp tác quốc tế (Tổng cục Phòng, chống thiên tai)

"Phát huy từ kết quả giai đoạn 1 của dự án, Tổng cục Phòng, chống thiên tai đề xuất được tiếp tục triển khai giai đoạn 2 với các hoạt động nâng cao vai trò của phụ nữ trong Ban Chỉ đạo quốc gia về Phòng, chống thiên tai cấp trung ương, cấp tỉnh. Bên cạnh đó, giai đoạn 2 của dự án tiếp tục đẩy mạnh nâng cao kỹ thuật phòng chống thiên tai cho phụ nữ; năng lực cho cấp địa phương. Năm 2023, Việt Nam là Chủ tịch Ủy ban Quản lý thiên tai ASEAN, đóng vai trò then chốt trong các chương trình nghị sự. Vì vậy, sẽ lưu tâm đến các chương trình nghị sự về giới cũng như đảm bảo giới được lồng ghép trong phạm vi hoạt động, đầu ra phù hợp của kế hoạch quản lý thiên tai giai đoạn 2021-2025"

Ra mắt “Câu lạc bộ Hỗ trợ Phụ nữ thu gom ve chai, phế liệu” Quận Nam Từ Liêm, Hà Nội

“Ngành công nghiệp thu gom và xử lý rác thải nói chung và rác thải nhựa nói riêng có tỷ lệ lao động nữ thu gom phế liệu tham gia rất lớn trong chuỗi giá trị rác. Các chị em thu gom phế liệu cũng đóng góp một phần không nhỏ vào khâu thu gom rác tái chế từ các hộ gia đình và từ bãi rác, giảm trực tiếp lượng rác bị đem đi chôn lấp. Tại quận Nam Từ Liêm và cũng xác định được khoảng 250 người thu gom phế liệu làm việc thường xuyên trên địa bàn Quận và khoảng 200 người là nữ. Họ tiếp cận hạn chế với bảo hiểm y tế, bảo hiểm xã hội và đang phải làm việc hơn 8 giờ một ngày trong điều kiện lao động tồi tệ - không có công cụ bảo hộ nên mức độ phơi nhiễm bệnh tật cao như bệnh khớp, sốt xuất huyết, viêm phổi/ viêm phế quản và các bệnh về da.”

Nhận diện được vấn đề, Trung tâm Nghiên cứu Môi trường và Cộng đồng (CECR) hỗ trợ Hội Phụ nữ Quận Nam Từ Liêm đã thành lập Câu lạc bộ Hỗ trợ Phụ nữ thu gom, ve chai, phế liệu để tuyên truyền về vai trò của phụ nữ trong giảm thiểu, thu gom và tái chế túi nilon. Đồng thời, Hội phụ nữ Nam Từ Liêm mạnh dạn triển khai mô hình “Phụ nữ tiên phong trong phân loại, giảm thiểu và tái chế rác giá trị thấp” thông qua các buổi sinh hoạt tuyên truyền của Hội viên.

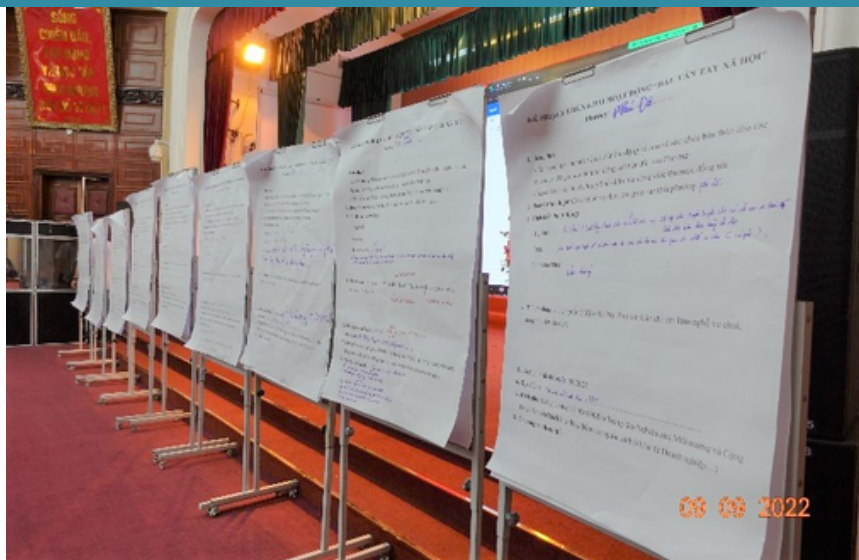
Thông qua hoạt động của Câu lạc bộ Hỗ trợ Phụ nữ thu gom, ve chai, Hội Phụ nữ Nam Từ Liêm đã thu được **8,000 kg** túi nilon đã qua sử dụng, đóng góp giảm trực tiếp lượng rác ra môi trường và **giảm 36 tấn CO2e** ảnh hưởng đến biến đổi khí hậu, hỗ trợ được 200 chị em ve chai giảm bớt gánh nặng về tài chính.

Trong năm 2022, Mô hình được nhân rộng ra 3 phường Mỹ Trì, Mỹ Đình 1 và Mỹ Đình 2. Kết quả đã tuyên truyền được khoảng 9000 hộ gia đình và huy động được sự tham gia của toàn bộ hệ thống chính trị gồm: Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Hội Cựu chiến binh, Đoàn Thanh niên,...

Mô hình với sự tham gia tiên phong của Phụ nữ đã giúp các chị em phụ nữ thu gom ve chai giảm gánh nặng về kinh tế, tăng cường hiểu biết về an toàn và sức khỏe lao động. Các hoạt động của Câu lạc bộ góp phần thay đổi hành vi người dân về phân loại rác tại nguồn, thu gom và tái chế túi nilon, rác nhựa giá trị thấp không bị chôn lấp tại bãi rác.

Sáng kiến về Dấu vân tay xã hội 10 phường tại Quận Nam Từ Liêm, Hà Nội

Chương trình tập huấn Giảng viên (ToT) Dấu vân tay xã hội được tổ chức ngày 09/09/2022, với sự tham gia của Hội phụ nữ, các chị em thu gom ve chai đồng nát hướng tới mục tiêu xây dựng đội ngũ tuyên truyền về an toàn lao động, vệ sinh môi trường, kỹ năng thương thảo giá, kỹ năng truyền tải thông tin hiệu quả, tổng quan về các văn bản pháp luật về chất thải rắn sinh hoạt, thách thức trong vấn đề thu gom.

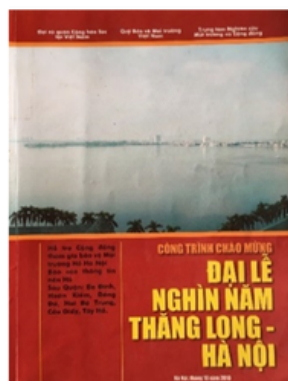
Sau buổi tập huấn, Hội phụ nữ 10 phường phối hợp với Trung tâm Nghiên cứu Môi trường và Cộng đồng (CECR) đã tổ chức triển khai sáng kiến tại 10 phường trên địa bàn quận Nam Từ Liêm. Nội dung được truyền tải sáng tạo, thông qua các trò chơi, văn nghệ để tuyên truyền cho các chị em ve chai về an toàn lao động, sức khỏe, vệ sinh môi trường, thách thức trong thu gom,... Nội dung tập trung chủ yếu đến trang bị những kiến thức, thông tin thực tiễn nhất cho nhóm thu gom ve chai đồng nát – là một trong những đối tượng dễ bị tổn thương trong xã hội.

Một số hình ảnh triển khai sáng kiến tại 10 phường:

Trung tâm Nghiên cứu Môi trường và Cộng đồng (CECR) tập hợp các nhà khoa học, các cán bộ có tâm huyết để thực hiện các hoạt động bảo vệ môi trường dựa vào cộng đồng, đặc biệt tập trung vào trao quyền cho phụ nữ và thúc đẩy bình đẳng giới.

Với vai trò là thành viên của Mạng lưới các Tổ chức phi chính phủ Việt Nam về Biến đổi khí hậu (VNGO&CC), và là đơn vị tiên phong trong các hoạt động liên quan đến lồng ghép giới trong biến đổi khí hậu, CECR luôn quan tâm đến sự đóng góp của phụ nữ trong công tác giảm thiểu rủi ro thiên tai và thích ứng với biến đổi khí hậu, mong muốn nâng cao năng lực và tiếng nói của phụ nữ trong quá trình ra quyết định về thích ứng với biến đổi khí hậu và giảm thiểu rủi ro thiên tai.

TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU MÔI TRƯỜNG VÀ CỘNG ĐỒNG (CECR)

Địa chỉ: Phòng 501 – 502, nhà E1, khu Ngoại giao đoàn Trung Tự,
số 6 Đặng Văn Ngữ, Đống Đa, Hà Nội

ĐT: 0243 972 8063

Fax: 024 39727954

Email: cecr.vn@gmail.com

Website: <http://cecr.vn>